

større Kredse, er blevet optaget til Drøftelse. Den allerstørste Del af den talrige Husmandsklasse har saaledes næppe faaet nogen som helst faglig Undervisning, og da Husmandsbruget sikkert i Fremtiden vil komme til at spille en stedse større Rolle i vort Landbrug, er det naturligt, at Opmærksomheden særlig er rettet paa at skaffe Husmandsklassen større faglig Indsigt ikke alene i det egentlige Husmandsbrug men ogsaa i Landbrugets Bierhverv saasom Frøavl, Fjerkræavl, Biavl, Havedyrkning o. s. v., idet disse Bierhverv netop særlig egne sig for Brugerne af de smaa Ejendomme. Et Flertal af Kommissionens Medlemmer har dog under Kommissionens Forhandlinger gentagne Gange betonet, at Statsunderstøttelse til Erhvervelse af theoretisk eller praktisk Uddannelse i Landbruget, om den end efter Sagens Natur særlig vil komme Husmandsstanden til Gode, dog ikke bør uddeles til Husmandsstanden som saadan, men derimod til de ubemidlede Klasser i Almindelighed. Denne Anskuelse udelukker selvfølgelig ikke, at der gives Statsunderstøttelse til Erhvervelse af den Fagdannelse, som særlig passer for Husmandsstanden, men Understøttelsen bør kunne tildeles enhver, der attraar saadan Fagdannelse og paa Grund af Trang er berettiget til at komme i Betragtning. Denne Anskuelse er tiltraadt af alle Kommissionens Medlemmer, og de Forslag, som Kommissionen stiller, ere formulerede i Overensstemmelse hermed.

Kommissionen er enig om, at Statsunderstøttelse til Erhvervelse af faglig Uddannelse i Landbruget bør gives under de samme Former som hidtil. Idet der her bortses fra den paa Landbohøjskolen meddelte Undervisning, bliver der altsaa kun Spørgsmaal om at yde Statstilskud til private Foranstaltninger.

Med Hensyn til de bosiddende Husmænds Uddannelse paa kortere Kursus, hvorpaa nogle af Kommissionens Medlemmer have lagt Hovedvægten, er Kommissionen enig

om, at den nu givne Bevilling til Afholdelse af disse Kursus bør forhøjes betydelig, men i Overensstemmelse med de oven for fremsatte almindelige Bemærkninger foreslaar man Bevillingen affattet saaledes, at Understøttelsen kan gives til enhver ubemidlet Deltager i Landbrugskursus eller Kursus i Landbrugets Bierhverv, som afholdes paa Skoler, der ere anerkendte til Afholdelse af saadanne Kursus. Da de hidtil afholdte Kursus saavidt vides ogsaa have været besøgte af andre end egentlige Husmænd, sker der heller ikke herved nogen Forandring i den faktisk bestaaende Tilstand. Kommissionen er endvidere enig om, at Understøttelsen til ubemidlede Deltagere i disse Kursus bør uddeles gennem de landøkonomiske Fællesforeninger og Bornholms landøkonomiske Forening efter Regler, der fastsættes af Landbrugsministeren, dog at det ikke bør kræves, at de nævnte Foreninger eller lokale Landboforeninger selv skulle yde noget Bidrag til disse Kursus. Den Medvirkning, der hidtil af Haveselskaberne har været ydet med Hensyn til Afholdelse af Havebrugskursus, vil som Følge af dette Forslag bortfalde.

Kommissionens Opmærksomhed er endvidere særlig blevet henledet paa de vandrede Landbrugskursus, der i Løbet af de sidste Par Aar ere blevne satte i Gang i Jylland og have vundet stor Tilslutning samt paa de Husholdningskursus, der paa Foranstaltning af de samvirkende Landboforeninger i Sjællands Stift ere blevne afholdte forskellige Steder paa Sjælland og ligeledes have vundet ikke ringe Tilslutning. Disse Kursus, der hidtil ikke have nydt Støtte fra Statens Side, fortjene efter Kommissionens Anskuelse lige saavel Støtte som de Kursus, der afholdes ved Skoler, og der er saa meget mere Grund for Staten til at give ubemidlede Understøttelse til Deltagelse i disse Kursus som der hertil kun vil udkræves en mindre Bevilling, idet den Understøttelse, der gives den enkelte